

Les raons d'Obregón

Les properes eleccions al Parlament de Catalunya poden veure l'aparició d'un nou i inesperat competidor. Entre el silenci inquietant d'uns i l'escepticisme dels altres, el Partido Andaluz de Cataluña ja és aquí.

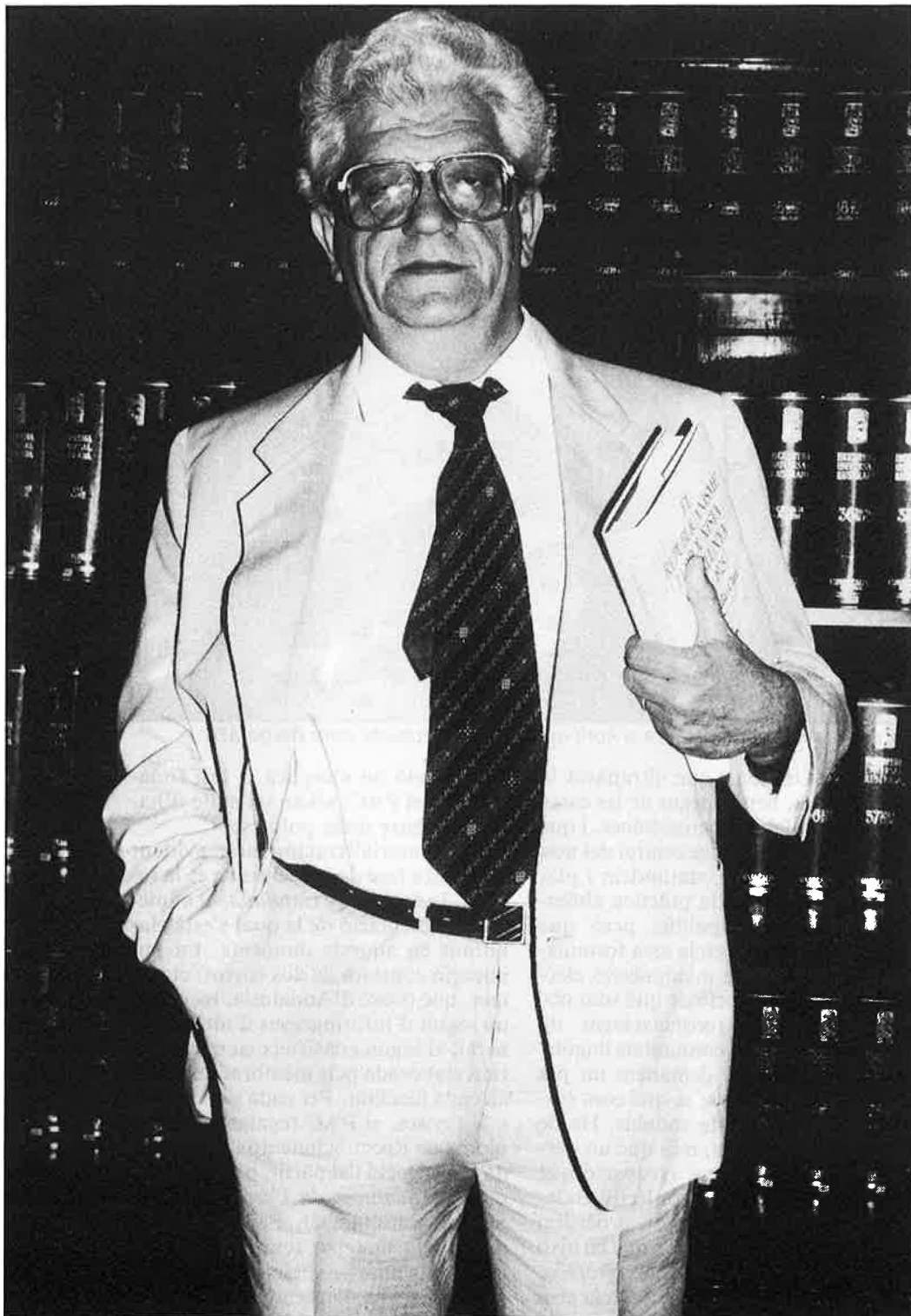
Raimon Aymerich

El passat 22 de juliol feia la seva inscripció al Ministeri de l'Interior el Partido Andaluz de Catalunya. Al capdavant del partit, tres personatges pràcticament desconeguts dins el panorama polític català: **Carlos Obregón, Blas Hidalgo i Matías Semblas**. A primers de setembre, després de l'obligat parèntesi estival, el partit pensa fer la seva presentació pública. La notícia, difosa per l'agència EFE, ha generat immediatament una especial però discreta atenció per part dels mitjans informatius. Tal com explicava el columnista d'un diari barceloní, l'assumpte tornava a plantejar un dels temes més voluntàriament ignorats de la transició política: el ressorgiment d'un possible lerroxisme.

De fet, des de la recuperació de la democràcia, no ha estat aquest l'únic intent de crear opcions polítiques que avantposen els «drets dels immigrants» per damunt del procés de reconstrucció nacional. A les eleccions al Parlament de Catalunya del 1980, el PSA sorprenia tothom aconseguint 72.101 votants i dos escons, els de **José Acosta i Francisco Hidalgo**. L'aventura acabà amb la integració dels andalusistes dins les files convergents. Tanmateix, en els darrers dos anys, no ha passat desapercebut el creixent augment de l'associacionisme andalús al cinturó industrial barceloní. És al voltant de les penyes i entitats andaluses i, de ben segur tam-

bé, al voltant dels interessos econòmics implicats que arranca aquesta nova aventura.

Antecedents, no en falten: a les darreres eleccions al Parlament Europeu, l'agrupació Extremadura Unida no dubtava a demanar el vot dels immigrants, amb arguments més que dubtosos, de la mà, en aquell cas, dels membres d'una penya extremeña va-

Carlos Obregón, amb les lliçons del lerroxisme ben apreses.

llesana. Ara ha estat Santa Coloma de Gramanet el punt de partida elegit: ja al gener d'aquest any, i a l'empara de la manifestació realitzada contra el tancament de Radio Tele-Taxi, la revista *La Veu del Besòs* publicava un article —«Andaluces de Catalunya»— que resumia l'ideari del que havia de ser el nou partit.

Un programa mínim

L'autor de l'article i protagonista principal del projecte andalusista és l'advocat i censor de comptes **Carlos**

Els objectius immediats del PAC s'orienten cap a la constitució de comitès de suport a totes les localitats on la «comunitat andalusa» sigui present. Comitès de suport que, tal com ell explica, «no ens cal ni que s'afiliïn. Sabem que costarà molt d'aconseguir: la gent té por i podem imaginar què li passaria a un treballador del PAC en una empresa que tingués com a cap un català...» La captació de militants s'està realitzant a través de les diferents entitats andaluses existents, els membres de les quals han rebut ja nombrosa do-

revista. Hem de pensar que això és necessari en un partit que es veu abocat a l'autofinançament, perquè la població andalusa, no cal repetir-ho, és econòmicament pobre».

Aquesta «publicitat específica», juntament amb la voluntat d'organitzar viatges i excursions a Andalusia per tal de conèixer la «cultura del país», apunta directament a un finançament gens allunyat al que realitza determinada marca de vins i embotits amb la FE-CAC. Potser per aquesta raó, des de les planes d'un diari madrileny, s'ha arribat a parlar de la possible relació de **Juan Guisado**, antic cap de la FE-CAC i ex-representant de la marca Crismona, amb el projecte. De semblant manera, l'origen andalusí de bona part de la revista no fa més que afegir nous interrogants als interessos que s'amaguen darrere el projecte. Recentment, **Obregón** i **Hidalgo** viatjaren a Sevilla —on el PAC ha aconseguit un fort ressò dins la premsa local— amb el propòsit d'entrevistar-se amb el President de la Junta, **José Rodríguez de la Borbolla**, «Pepote», cosa que no aconseguiren. Un altre dels objectius de la visita era el de convidar l'alcalde de Jerez, **Antonio Pacheco**, a visitar Catalunya.

«i,Com permeten que la Fira d'Abril es faci en un suburbi com Barberà?».

Obregón. Un home que ultrapassa la cinquantena, ben conegut de les cases regionals andaluses barcelonines, i que té ben après el missatge central del nou partit. Un missatge contundent i planer, que no amaga la pràctica absència de programa polític, però que esdevé prou efectiu en la seva formulació: «Diem no a la manipulació electoral i a la marginació de què som objecte; exigim el reconeixement de l'existència de dues comunitats lingüístiques i culturals i demanem un pla d'acció contra l'atur, ja que com tothom sap, l'atur parla andalusí. Ha de pensar que nosaltres, més que un partit ideològic, som una agrupació que reivindica els drets del col·lectiu andalusí a Catalunya. Bé que tots procedim del PSOE i la UGT, sabem que en això del socialisme hi ha molt de *pitorreo*. Per tant, al nostre partit té cabuda gent de totes les procedències i posicions ideològiques».

cumentació on s'explica la tesi fonamental del PAC: «Som un milió d'habitants sense drets polítics».

La materialització més evident d'aquesta fase de proselitisme és la revista *Andaluces de Catalunya*, el número de presentació de la qual s'està elaborant en aquests moments. La publicació constarà de dos cossos: el primer, que prové d'Andalusia, recull tot un seguit d'informacions d'interès general; el segon consisteix en una separata elaborada pels membres del PAC en cada localitat. Per cada subscripció a la revista, el PAC regalarà un «Diploma de Reconocimiento» i un vídeo de presentació del partit, però, inicialment, *Andaluces de Catalunya* es repartirà gratuïtament. Per finançar el partit i la mateixa revista, **Obregón** compta ja amb publicitat que, com ell assenyala, «ha d'entendre que es tractarà d'una publicitat orientada al consum del col·lectiu al qual va dirigida la

&Lerrouxisme? cQuè és això?

El PAC ha previst la realització de cursos de formació de militants, perquè, com ell afirma, «la cultura andalusa ha estat molt abandonada en aquest país. Per aquesta raó, per si de cas algú ens acusa de lerrouxistes, estic traduint la tesi de Joan B. Culla Clarà sobre el lerrouxisme, on es demostra que aquest moviment va ser el producte de la marginació i les infrahumanes condicions de vida que patien els immigrants a la Catalunya de principis de segle».

Com es veu, **Obregón** sembla tenir-ho tot ben pensat. No li calen estadístiques i no dubta a afirmar que tant Andalusia com Catalunya són dues nacions condemnades a entendre's, que ells no fan altra cosa que reclamar els mateixos drets que els catalans, «cadascú a la seva cosa —apunta—. Així com els catalans demanen una cultura i una llengua pròpia, nosaltres fem el mateix. Hem vingut aquí a treballar, hi vivim, i pensem morir-hi». Tant li fa quan se li recorda que la Generalitat i les altres institucions catalanes subvencionen generosament les entitats culturals andaluses. «No dic pas que no, és evident que la Generalitat destina moltes partides per les activitats de les penyes. Pe-

rò es tracta d'ajudes no sistemàtiques, no instituïdes. No volem premis per la nostra bona conducta, sinó que se'n tingui en compte en els pressupostos, que s'institucionalitzi aquesta ajuda, tal com es fa amb la cultura catalana. Miri, recentment una penya va convidar un polític andalús que no va ser de l'agrat de les institucions catalanes. Aquest any ja no ha rebut la subvenció. Això prova alguna cosa, ¿no? També es pot dir el mateix pel que fa a la Fira d'Abril: ^com permeten que es faci en un suburbi de Barberà del Vallès?»

Obregón i el PSC

Tot i les seves crítiques pel que fa a la política de la Generalitat, l'objectiu preferit de les ires d'**Obregón** no és tant Convergència, sinó el partit dels socialistes. S'esvera quan en parla i té la sensació que la marginació del col·lectiu andalús que ell diu defensar es confon sovint amb la del mateix **Obregón** envers el PSC. Fill del secretari provincial del PSOE a Còrdova durant la República, Obregón arribà a Barcelona el maig del 1951, on acabà per obrir despatx al número 13 de la Ronda de Sant Pere. Fou en aquest mateix immoble, i en un local cedit pel mateix **Obregón**, que s'instal·là la primera seu de la Federació Catalana del PSOE, el 1974.

L'aleshores destacat militant del partit s'oposà des d'un inici a la fusió dels diferents col·lectius socialistes existents a Catalunya. El procés d'integració,

«El Psoe ens ha abandonat en mans d'un partit nacionalista, nacionalsocialista com és el PSC».

que començà l'abril de 1977 amb la signatura del pacte electoral, acabaria el 1980 amb la victòria del sector nacionalista, encapçalat per **Raimon Obiols** i **Joan Raventós**, enmig de fortes tensions. El procés fou de renúncies per ambdues bandes i comportà l'abandó d'alguns militants disconformes amb el projecte nacional del partit.

Obregón recorda que «el procés va ser absolutament traumàtic. I és que l'acord que realitzaren **Triginer** i **Raventós** no podia amagar de cap manera l'existència de dues comunitats. En aquell congrés, els antics membres de

la Federació Catalana del PSOE vam començar el llarg camí de la dispersió. En realitat, el que es va produir va ser un pacte entre la direcció del PSOE i un partit nacionalista, el PSC, que a partir d'aquell moment no va dubtar a marginar-nos».

La crítica als actuals dirigents del PSC depassa els límits de la raó, i **Obregón** no dubta a utilitzar paraules gruixudes per qualificar la seva actua-

ció: «Nosaltres som orfes del PSOE, perquè ha estat ell qui ens ha manipulat i ha utilitzat per després abandonar-nos en mans d'un partit nacionalista, d'un partit nacionalsocialista com el PSC. Diguim-vostè què tenen de «obrero y espanol» personatges com en **Narcís Serra** o en **Pasqual Maragall** Si en **Raventós** és obrer i espanyol, jo sóc missioner al Congo belga, que amb prou feines sé parlar el francès, i això és una mica el que li passa a en **Raventós**».

Amb tot, el devesall d'acusacions i desqualificacions emprades per **Obregón** no pot amagar la seva expulsió del partit després del Congrés del 1980, arran de l'afer Carynsa, empresa creada per la Federació Catalana del PSOE per tal de finançar el partit. La cosa acabà amb estafa quan es comprovà que no s'havia satisfet l'impost de luxe dels cotxes venuts. L'aleshores membre del Consell d'Administració, **Carlos Obregón**, recorda com **Joan Raventós**, secretari general del nou PSC en aquells moments, posà de la seva butxaca deu milions de pessetes per tal d'evitar l'escàndol. Mesos després **Obregón**, que encara seguia vinculat a la UGT en qualitat d'assessor jurídic, fou també exclòs del sindicat.

L'estrany afer Sirsa

En els darrers mesos, però, **Obregón** ha estat notícia per molt diferents raons i en particular per l'aferrissada i espectacular defensa del col·lectiu de treballadors de l'empresa Sirsa-Butsir. Un complicat afer que cueja pels jutjats barcelonins des de fa quatre anys. Els propietaris de l'empresa Sirsa, vinculada al grup Cominser, van declarar suspensió de pagaments i van acomiadar la totalitat de la plantilla —35 treballadors— als quals reconeixia un deute superior als 100 milions de pessetes. La defensa, en aquells moments representada per l'advocat **José Manuel Valdés** i l'assessor jurídic de la UGT, **José M. Sánchez Blanco**, fou recusada pels mateixos treballadors, una vegada aquests s'assabentaren de l'apropiació de 23 milions de pessetes —entregades per **Juan Calvete Montorio**, un dels homes forts del grup Cominser— per part dels defensors i que foren depositades en una caixa de seguretat del Banc Urquijo a Barcelona. Les sospites dels treballadors van aparèixer en el moment en què aquests comprovaren que la maquinària amb la qual l'empresa Sirsa pensava respondre al deute, havia estat comprada per valor de 39 milions per una empresa "que pertanyia al mateix grup, amb la total complicitat, afirmen ells, de la defensa.

Per si les coses no eren encara prou enrevesades en un procés on hi ha hagut de tot —des de detencions del lletrat defensor, **Carlos Obregón**, fins a amenaces—, el passat mes de juny, tres dels homes forts del grup Cominser —**Juan Calvete Montorio**, **Enric Marugan Giró** i **Llorenç Rosal Beltran**— eren detinguts per presumpta evasió de divises en un procés on s'implicava també l'advocat **Joan Piqué Vidal**. La vista per l'afer Sirsa tindrà lloc el proper 6 de setembre a l'Audiència de Barcelona, i ha acabat per adquirir un fort ressò per l'espectacularitat amb què **Obregón** ha portat el cas. Ja sigui mitjançant la crema pública de llibres jurídics davant l'Ajuntament de Santa Coloma, o per les nombroses concentracions de treballadors afectats davant Magistratura.

Encara més: la pertinença de la gran majoria dels treballadors de Sirsa al Partido Andaluz, com també la personalitat del mateix **Obregón**, han fet que aquest hagi mogut cel i terra per tal de polititzar el procés.

«Miri, com vostè sap, l'administració autonòmica no pot fer res en aquest afer. Per això hem escrit un munt de vegades al company **Pablo Castellanos** per tal que aquest prengui cartes en

l'assumpte. En el mes de juny, i a instàncies d'aquest, vam anar a veure el fiscal de l'estat, acompanyats molt gentilment per la companya **Manuela de Madre**, que com vostè sap era aleshores la candidata socialista a l'ajuntament de Santa Coloma. El fiscal ens va prometre que arribariem al fons de les coses. Doncs bé, encara estem esperant».

Obregón envià el passat mes de maig una carta al secretari general de la UGT, **Nicolàs Redondo**, explicant-li el cas. «El bon home em contestà dos mesos més tard, i tot just després de muntar el PAC! I l'única cosa que em sap dir és que m'adreci a la UGT catalana, i com si ells no estiguessin prou asabentats de l'afer! i, Vostè ho entén, això? Els meus representats són tots gent modesta i simple; no entenen com poden passar aquestes coses. És com jo li dic, els andalusos som víctimes de la manipulació i la utilització més absoluta. Talment com els negres als Estats Units, que és una frase que vaig utilitzar a Sevilla i que s'ha tret fora de context».

iQuin és en realitat el poder del PAC? iQuina és la força amb què compta? A hores d'ara, afirmen tenir 135 afiliats, però asseguren que la seva iniciativa ha estat molt ben rebuda al si de les entitats andaluses. Que la seva força es farà notar ben aviat i que la seva voluntat és la de presentar-se a les eleccions al Parlament per al 1988. Els partits contempen aquest propòsit amb total escepticisme, però l'esquerra no amaga la seva preocupació per un partit que, a determinades localitats, pot llevar-los un bon nombre de vots. iQuin pot ser el ressò que una proposta semblant tindrà al si de la població catalana? Ara per ara, els dos fixatges més sonats del partit han negat la seva participació en el projecte. Tant **Francisco García Prieto**, president de la FECAC, com **Esteban Gómez Rovira**, conegut advocat defensor dels drets dels castellanoparlants, han negat la participació en el projecte i ni tan sols semblen combregar-hi.

Carlos Obregón diu, però, que se'n sortiran, cje ha passat per pitjors moments: «És evident que costarà, però per tal de defensar millor els nostres drets, ens calen representants. Podem aconseguir més d'un milió de vots i, cregui'm, serà la millor manera per arreglar l'actual conflicte entre les dues comunitats, perquè, friccions, n'hi ha, ieh! Els andalusos estem dolguts pel tracte rebut i la prova en són la gran quantitat d'entitats existents, on busquem una cultura pròpia que ens ha estat negada».